

ΦΙΑΣΚΟ ΜΕ ΤΟΝ ΒΙΟΛΟΓΙΚΟ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟ
ΡΑΦΗΝΑΣ - ΠΙΚΕΡΜΙΟΥ

ΠΡΟΤΙΜΟΥΝ ΤΑ ΛΥΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗ ΛΥΣΗ

ΤΟΥ **ΝΙΚΟΥ ΒΑΦΕΙΑΔΗ** | nikosvafiadis.wordpress.com
ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ: **ΑΓΓΕΛΟΣ ΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ**

Το εκρηκτικό μείγμα τοπικισμού, ασυνεννοσίας και ανεπάρκειας δημοτικών αρχόντων, που δεν καταφέρνουν να εκμεταλλευτούν τα διατεθειμένα ευρωπαϊκά κονδύλια, καταδικάζει μία από τις πιο προνομιακές σε τοποθεσία δορυφορικές πόλεις των Αθηνών να ζει με τα λύματα και τη δυσσομία. Για αρκετά χρόνια ακόμη.

Επί μία εικοσαετία δεν έγινε απολύτως τίποτα. Τόσο ο προηγούμενος (επί 16 ολόκληρα χρόνια) δήμαρχος Ραφήνας, Ανδρέας Κεχαγιόγλου, όσο και ο νυν δήμαρχος Ραφήνας-Πικερμίου, Γιώργος Χριστόπουλος, έπαιζαν απλώς την κολοκυθιά στο θέμα της χωροθέτησης του βιολογικού καθαρισμού της πόλης, μεταθέτοντας στο άγνωστο μέλλον τη λύση.

Εδώ τα λύματα εξακολουθούν να κυλάνε στους δρόμους καθημερινά, ενώ σε κάποια σημεία έχει πρασινίσει το σιμέντο. Στην πραγματικότητα, στεγανοί βόθροι δεν υπάρχουν. Λόγω και της οικονομικής κρίσης, το άδειασμα γίνεται

ολοένα και αραιότερα, με συνέπεια μέρος των λυμάτων να διοχετεύεται στους δρόμους και μέσω του δικτύου ομβρίων υδάτων στα ρέματα και από εκεί στη θάλασσα. Η δυσάρεστη μυρωδιά πνίγει κατά τόπους και κατά διαστήματα την πανέμορφη αυτή περιοχή, που υποφέρει εδώ και δεκαετίες.

Αυτόν το μήνα, έξι χρόνια μετά την καταδίκη της χώρας μας από την Ε.Ε. λόγω της έλλειψης βιολογικού καθαρισμού και την επιβολή προστίμου, το οποίο θα μπορούσε να φτάνει και τις 100.000 € ημερησίως, ξεκινάει η διαδικασία αξιολόγησης, ώστε να επιμεριστούν οι ευθύνες και να επιβαρυνθούν οικονομικά όσοι παρεμπό-

δίζουν συστηματικά την εξεύρεση λύσης.

Και ενώ ο Δήμος Σπάτων-Αρτέμιδας, εντός των ορίων του οποίου βρίσκεται το υπό χωροθέτηση Κέντρο Επεξεργασίας Λυμάτων στη θέση Πλατύ Χωράφι, συμφώνησε στην κατασκευή του, ο έτερος δήμος που θα επωφελείτο από το κοινό ΚΕΛ, ο Δήμος Ραφήνας-Πικερμίου, αρνείται πεισματικά να συναინέσει, επιβαρύνοντας για κάποια χρόνια ακόμη τους πολίτες του, που θα βγουν διπλά χαμένοι από τη μία τα λύματα θα εξακολουθήσουν να χύνονται στους δρόμους, στα ρέματα και στις ακτές, ενώ από την άλλη οι δημότες του θα δουν τα δημοτικά τέλη να εκτινάσσονται.

Τα χαμένα χρόνια

Το ζήτημα της αποχέτευσης και της δημιουργίας βιολογικών καθαρισμών τέθηκε στην Ανατολική Αττική ήδη από τα τέλη της δεκαετίας του '80. Το 1992, το τότε ΥΠΕΧΩΔΕ ανέθεσε στην ΕΥΔΑΠ να κάνει το σχεδιασμό για την αποχέτευση όλων των περιοχών της Ανατολικής Αττικής. Ο αρχικός σχεδιασμός προέβλεπε την κατασκευή ενός από τα ΚΕΛ στην περιοχή Πλατύ Χωράφι του Δήμου Σπάτων, για να εξυπηρετηθούν τα Βόρεια Μεσόγεια, δηλαδή οι τότε ΟΤΑ Ανθούσας, Γλυκών Νερών, Παλλήνης, Πικερμίου, Αρτέμιδας, Ραφήνας και τμήματα της Παιανίας, των Σπάτων, της Πεντέλης και της Νέας Μάκρης.

Χρειάστηκαν έντεκα ολόκληρα χρόνια μέχρι να υπογραφεί, το 2003, η κοινή υπουργική απόφαση για την κατασκευή του έργου. Όμως, το 2008, το ΣτΕ έκανε δεκτή την προσφυγή των αντιδρώντων, θέτο-

ντας ως προϋπόθεση για την έγκριση της περιβαλλοντικής μελέτης χωροθέτησης του ΚΕΛ την οριοθέτηση του Μεγάλου Ρέματος της Ραφήνας.

Στο μεταξύ, ο σχεδιασμός άλλαζε διαρκώς, η δευτεροβάθμια επεξεργασία είχε γίνει τριτοβάθμια (με απομάκρυνση όλων των βλαβερών συστατικών για περισσότερη ασφάλεια), μέχρι που πριν από δύο χρόνια, το 2011, σε νέα επικαιροποίηση αποφασίστηκε το ΚΕΛ Βορείων Μεσογείων στο Πλατύ Χωράφι να εξυπηρετεί μόνο τους δήμους Ραφήνας-Πικερμίου και Σπάτων-Αρτέμιδας, περιορίζοντας έτσι τον όγκο εργασιών του τουλάχιστον κατά 50%.

Μόλις στα τέλη Ιουλίου το ΣτΕ έδωσε το «πράσινο φως» για τη χωροθέτηση του ΚΕΛ, αποδεχόμενο τη μερική οριοθέτηση του Μεγάλου Ρέματος που είχε στο μεταξύ πραγματοποιηθεί.

Αντιδράσεις «ειδικού βάρους»

Από την πρώτη στιγμή που επιλέχθηκε η περιοχή Πλατύ Χωράφι, ξεκίνησαν οι αντιδράσεις από κατοίκους της Αρτέμιδας, εξαιτίας της πρόβλεψης ότι το υγρό προϊόν της επεξεργασίας θα διοχετευόταν με υποθαλάσσιο αγωγό στη θαλάσσια περιοχή του Αγίου Νικολάου, αλλά και από τους κατοίκους των γύρω από τη χωροθέτηση περιοχών, κυρίως της Καλλιτεχνούπολης και της Αγίας Κυριακής.

Ειδικά η Καλλιτεχνούπολη απέκτησε μεγάλο «ειδικό βάρος», αφού συγκεντρώνε πλήθος επώνυμων καλλιτεχνών, επιστημόνων και επιτυχημένων επιχειρηματιών με τις κατάλληλες διασυνδέσεις στα ΜΜΕ για τη διαμόρφωση της κοινής γνώμης. Συστήθηκαν «Επιτροπές Αγώνα», βγήκαν ψηφίσματα, έγιναν εκδηλώσεις και διοργανώθηκαν ημερίδες, όπου πλήθος τοπικών παραγόντων δεσμεύτηκε υπέρ του «Όχι», δρομολογώντας έτσι αντίστοιχες αποφάσεις και των δημοτικών συμβουλίων.

Ταυτόχρονα προσέβαλαν στο ΣτΕ την περιβαλλοντική μελέτη της χωροθέτησης, υποστηρίζοντας ότι κινδυνεύουν, λό-

γω γειτνίασης με το σχεδιαζόμενο ΚΕΛ, τόσο το Μεγάλο Ρέμα της Ραφήνας, που αποτελεί περιβαλλοντικά προστατευόμενο χώρο, όσο και μια γειτονική περιοχή όπου ανακαλύφθηκαν τα παλιοντολογικά ευρήματα του Πικερμίου, η «Ακρόπολη της Παλιοντολογίας», όπως την αποκαλούν.

Δραστήριο μέλος της «Επιτροπής Αγώνα» και δημοτική σύμβουλος η Αμαλία Τόκα, συζητάει πως «σήμερα τα λύματα τα βγάζουν όλοι έξω». Ωστόσο, δείχνοντάς μου σε βίντεο τις περσινές πλημμύρες, τις τεράστιες καταστροφές σε δρόμους, όχθες και γεφύρια του Μεγάλου Ρέματος, που δεν έχουν επισκευαστεί έως τώρα, τονίζει, δικαιολογημένα, πως δεν εμπιστεύεται την πολιτεία. Δίνει έμφαση στα παλιοντολογικά ευρήματα που βρέθηκαν σε γειτονική με το Πλατύ Χωράφι περιοχή, πάνω από τη λεωφόρο Μαραθώνος, και επικαλείται μαρτυρίες καθηγητών για τη σπουδαιότητα των ευρημάτων. «Θέλουν να καταστρέψουν μια περιοχή δίπλα σε οικισμούς, έστω και παράνομους, για να φτιάξουν χημικά εργοστάσια».

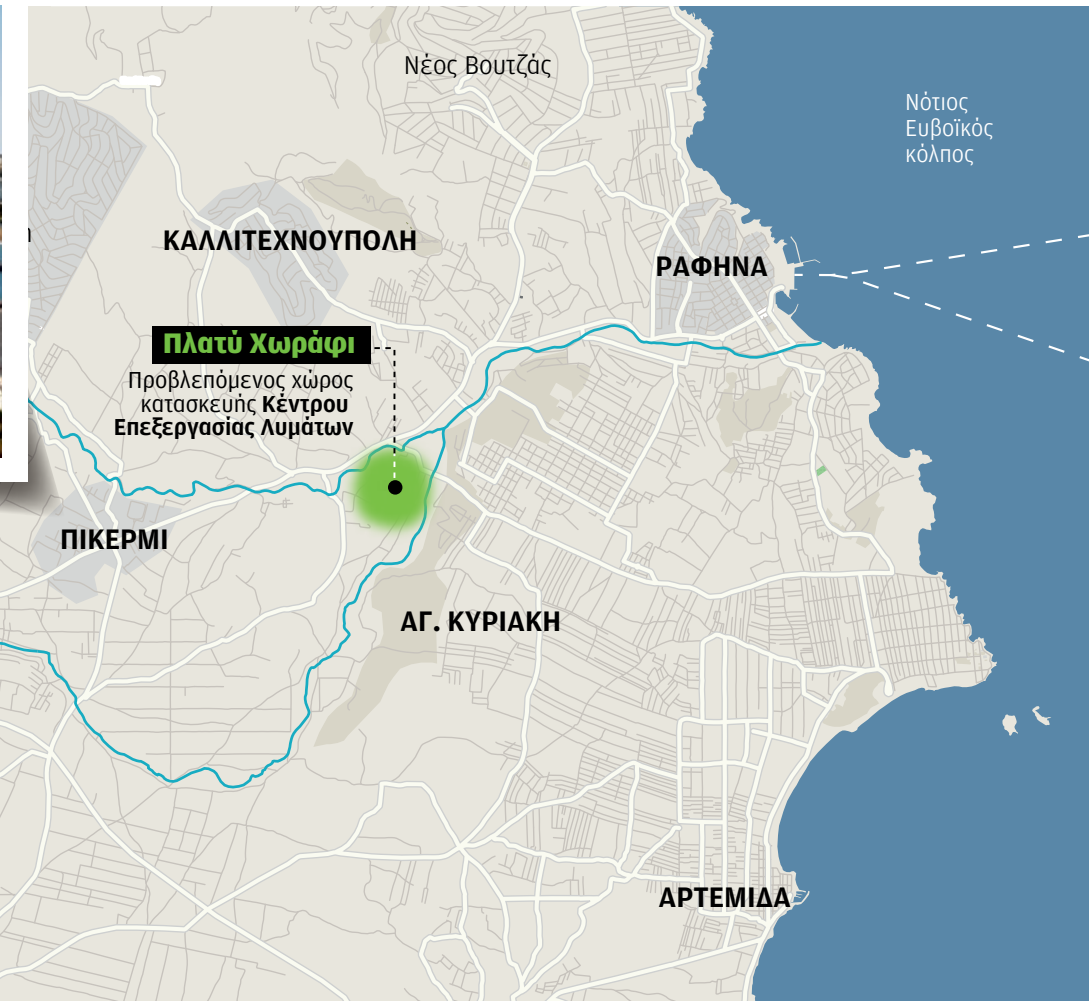
Οι μεγαλύτερες αντιδράσεις προέρχονται από την Καλλιτεχνούπολη (επάνω). Τα βυτιοφόρα αποτελούν καθημερινό βραχνά για τους κατοίκους (στη μέση). Κάτω, το λιμάνι της Ραφήνας, όπου εκβάλλει το Μεγάλο Ρέμα.

Είναι λύση η Ψυττάλεια;

Η Αμαλία Τόκα προβάλλει ως «μοναδική τεκμηριωμένη επιστημονικά» λύση τη μεταφορά των λυμάτων μέσω αγωγών στην Ψυττάλεια, επικαλούμενη ένα έγγραφο της ΕΥΔΑΠ για τις αυξημένες δυνατότητες του εκεί βιολογικού καθαρισμού. Είναι όμως έτσι; Οι δήμοι της νοτιοδυτικής Αττικής έχουν εκφράσει την αντίθεσή τους, ενώ ριζικά αντίθετος στην πρόταση αυτή είναι ο Γιάννης Πάσιος, γ.δ. Ανάπτυξης και Παραγωγής Έργων της ΕΥΔΑΠ, ο οποίος θεωρεί πως δεν επαρκούν οι υποδομές της εταιρείας: «Πρόκειται για μια λύση ενεργειακά απαράδεκτη, με τεράστιο κόστος λειτουργίας. Υπάρχει ένας αυχένος που πρέπει να υπερβεί, υπάρχει μεγάλη υψομετρική διαφορά που απαιτεί σειράν αντλιοστασίων και είναι πάντα πιθανό, στην περίπτωση που κάποιο από αυτά αστοχήσει, να υπερχειλίσουν τα λύματα στους

περιβάλλοντες χώρους. Είναι άλλωστε και υγειονομικά ασύμφορη, διότι, όταν τα λύματα διανύσουν μεγάλες αποστάσεις, αναπτύσσονται σπηκτικά φορτία, τα οποία δημιουργούν πρόβλημα στις κατάντη περιοχές».

Για το ΚΕΛ στο Πλατύ Χωράφι, ο ίδιος εξηγεί πως με τη χρήση της νέας τεχνολογίας των μεμβρανών θα καταληφθεί πολύ λιγότερος χώρος από τον αρχικά προβλεπόμενο, διευκρινίζει πως οι δεξαμενές πρωτοβάθμιας καθίζησης θα καλυφθούν και συνεπώς δεν θα υπάρχει οπτική επαφή, ενώ και το σύστημα απόσμιψης θα είναι υπερσύγχρονο, όπως αυτό του Θριάσιου. Διαβεβαιώνει δε πως ο τελικός αγωγός διάθεσης θα μεταφέρει «πεντακάθαρο νερό τριτοβάθμιας επεξεργασίας σε απόσταση 1.500 μ. από τις ακτές και σε βάθος 60 - 70 μ. στον Ευβοϊκό, ο οποίος αυτοκαθαρίζεται λόγω των ρευμάτων».

«Η μεταφορά των λυμάτων στην Ψυττάλεια είναι μια λύση ενεργειακά απαράδεκτη, με τεράστιο κόστος λειτουργίας και ταυτόχρονα υγειονομικά ασύμφορη.»

ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΑΣΙΟΣ γ.δ. Ανάπτυξης και Παραγωγής Έργων της ΕΥΔΑΠ

Η τοποθεσία «Πλατύ Χωράφι», όπου προβλέπεται να κατασκευαστεί το Κέντρο Επεξεργασίας Λυμάτων.

Αλλά και ο Κώστας Τριάντης, ειδικός γραμματέας Υδάτων του ΥΠΕΚΑ, εξηγεί πως δεν υπάρχει αντιπρόταση, υπενθυμίζοντας πως είχε δοθεί αρκετός χρόνος στους δήμους προκειμένου να κάνουν τις δικές τους διερευνήσεις: «Το Πλατύ Χωράφι είναι η μοναδική έτοιμη προς υλοποίηση πρόταση. Δεν υπάρχει άλλη ώριμη πρόταση, υπάρχουν μόνο εκθέσεις ιδεών. Όλα αυτά που λένε δεν καταγράφονται και δεν υποστηρίζονται με έναν τεχνικό τρόπο, ούτε καν με μια προμελέτη. Και το κόστος της προμελέτης δεν είναι απαγορευτικό...». Επισημαίνει δε ότι, ενώ υπάρχουν διαθέσιμα κονδύλια για τη χρηματοδότηση τέτοιων έργων, δεν γίνεται τίποτα λόγω της έλλειψης σχεδιασμού.

Οι παλινωδίες του δήμου

Ο νυν δήμαρχος Γιώργος Χριστόπουλος, ως επικεφαλής της αντιπολίτευσης, πριν από λίγα χρόνια είχε ταχθεί υπέρ της χωροθέτησης του ΚΕΛ στο Πλατύ Χωράφι. Μόλις όμως εξελέγη, υιοθέτησε την πρόταση του πρώην δημάρχου Ανδρέα Κεχαγιόγλου για κατασκευή τοπικού ΚΕΛ δίπλα στο νεκροταφείο της πόλης. Όταν απορρίφθηκε αυτή η λύση, ως μη βιώσιμη οικονομικά, τάχθηκε υπέρ της μεταφοράς των λυμάτων στην Ψυττάλεια μέσω αγωγών, πρόταση που απορρίφθηκε και πάλι από την ΕΥΔΑΠ, οπότε πρότεινε να κατασκευαστεί το ΚΕΛ σε περιοχή της... Παιανίας. Πρόσφατα, όταν

ναυάγησε και αυτό το σχέδιο, επανήλθε στην απορριφθείσα «λύση» της Ψυττάλειας.

Τον συνάντησα στο δημαρχείο Ραφήνας, του υπενθύμισα πως προεκλογικά είχε θέσει ως θέμα πρώτης προτεραιότητας την κατασκευή του ΚΕΛ, χωρίς ωστόσο να έχει γίνει μέχρι στιγμής τίποτα... «Στόχος μου είναι ο βιολογικός καθαρισμός. Το έλεγα και ως αντιπολίτευση. Έχω ξεκινήσει αγώνα εδώ και δύο χρόνια. Δεν έχω αφήσει υπηρεσία για υπηρεσία, γραφείο για γραφείο, ΕΥΔΑΠ, Περιφέρεια, χίλιες-μύριες συναντήσεις. Θα μου πείτε, ποιο είναι το αποτέλεσμα; Δεν έχουμε ακόμα...» Τον ρώ-

τησα γιατί μετέβαλε τη γνώμη του και είπε τελικά «όχι» στο Πλατύ Χωράφι. «Έχω υποχρέωση από τη στιγμή που υπάρχουν αντιδράσεις να τις σεβαστώ. Τελικώς, βέβαια, έχω έρθει σε αδιέξοδο, ίσως να πάω σε δημοψήφισμα, μου δίνει το δικαίωμα ο Καλλικράτης. Στην Ελλάδα ζούμε, δεν θέλει ο άλλος έξω από το σπίτι του, θέλει στου διπλανού. Όσοι αντιδρούν πάντως είναι μειοψηφία. Απ' ό,τι ακούω, οι περισσότεροι είναι υπέρ. «Βιολογικός να γίνει, και ας γίνει όπου να 'ναι», λένε». Και κατέληξε, όταν του έδειξα πρόσφατο διαφημιστικό του φυλλάδιο με τίτλο «Έργα και όχι λόγια!»: «Εγώ τώρα μπήκα στο παιχνίδι, είμαι δήμαρχος μόλις δυόμισι χρόνια, ενώ το θέμα αυτό εκκρεμεί εδώ και δεκαετίες. Είναι αλήθεια ότι στη Ραφήνα μπαίνει από την οσμή, όπως άλλωστε και σε όλες τις γύρω περιοχές. Θέλω όμως στο τέλος της θητείας μου να έχω βάλει ένα λιθαράκι». •

ΑΝΤΩΝΗΣ ΛΑΖΑΡΗΣ
ΒΙΟΛΟΓΟΣ

«Τα σύγχρονα ΚΕΛ δεν μυρίζουν ούτε μολύνουν»

Ήδη από τη σχολική χρονιά 2005-2006, ο βιολόγος Αντώνης Λαζαράκης, καθηγητής τότε στο 2ο ΤΕΕ Ραφήνας, ανέλαβε μια σημαντική πρωτοβουλία: την υλοποίηση ενός προγράμματος περιβαλλοντικής εκπαίδευσης με στόχο την ευαισθητοποίηση των κατοίκων στο ζήτημα της διαχείρισης των λυμάτων.

«Προσπαθούμε να συμβάλουμε στην αλλαγή της στάσης της τοπικής κοινωνίας, όπου από τη μία όλοι θέλουν τον βιολογικό καθαρισμό, αλλά από την άλλη απαιτούν να βρίσκεται μακριά από το σπίτι τους. Τα σύγχρονα ΚΕΛ στην Ευρώπη δεν έχουν καμία αρνητική επίπτωση στο περιβάλλον. Αντιθέτως, είναι χώροι πρασίνου και δημιουργούν θέσεις απασχόλησης. Δεν μυρίζουν, δεν μολύνουν και δεν δημιουργούν προβλήματα. Αντιθέτως, επιλύουν προβλήματα», αντιγράφω από το ενημερωτικό έντυπο της σχολικής Περιβαλλοντικής Ομάδας. Ο κ. Λαζαράκης, καθηγητής σήμερα στο Λύκειο Ραφήνας και κάτοικος της περιοχής, είναι υπέρμαχος της λύσης που προτείνει η ΕΥΔΑΠ για κατασκευή του ΚΕΛ στο Πλατύ Χωράφι. «Όσοι είναι κατά δεν ξέρουν τι θα πει βιολογικός καθαρισμός. Γι' αυτό προτιμούν τη σημερινή κατάσταση με τους βόθρους και τα λύματα στους δρόμους. Φταίει και η δαιμονοποίηση της Ψυττάλειας λόγω των λαθών της ΕΥΔΑΠ, διότι το έργο λειτουργεί σωστά και μέχρι να λειτουργήσει οριστικά και μέχρι να λειτουργήσει υποδειγματικά». Εκτιμά ότι η μεγάλη πλειονότητα των κατοίκων είναι υπέρ του έργου και ότι οι αντιδράσεις περιορίζονται στην Καλλιτεχνούπολη και την Αγία Κυριακή. «Είναι κάποιοι που υποστηρίζουν ότι θα μειωθεί η αξία της περιουσίας τους από μια οπτική επαφή που δεν ξέρω καλά-καλά αν υπάρ-

© ΚΑΝΑΡΗΣ ΤΣΙΓΚΑΝΟΣ

χει. Επικαλούνται τη γειτνίαση με τα παλιοντολογικά ευρήματα στο Πικέριμι, για τα οποία στην πραγματικότητα αδιαφορούν πλήρως, σήμερα είναι εκεί σκουπιδότοπος. Πρόκειται για μια δυναμική μειονότητα, θα τους χαρακτηρίζα «εχθρούς του λαού», που ασκούν τρομοκρατία. Κανείς δεν τολμούσε να βγει ανοιχτά μπροστά και να υποστηρίξει το ΚΕΛ, στο δημοτικό συμβούλιο επικρατούσε χάβρα, υπήρχε κίνδυνος να γιουχαριστήεις και να προηλακιστείς».

Ποια είναι σήμερα η κατάσταση; «Κάθε μέρα που περνάει γίνεται χειρότερη. Πάντα ξέραμε ότι, όταν βρέχει, βγάζουν τα λύματα στους δρόμους, τα ρίχνουν στα ρέματα και στους αγωγούς των ομβρίων που καταλήγουν στη θάλασσα. Τώρα πλέον με την κρίση δεν τηρούν ούτε τα προσχήματα. Η μυρωδιά της βοθρίδας νίγει διαρκώς την πόλη». Προβλέπει δε πως, εφόσον κατασκευαστεί το ΚΕΛ στο Πλατύ Χωράφι για τις ανάγκες του Δήμου Αρτέμιδας-Σπάτων, θα αναγκαστεί μελλοντικά και ο Δήμος Ραφήνας-Πικερμίου να πάει εκεί. Πρόβλεψη που ενισχύεται και από κύκλους του ΥΠΕΚΑ, που θεωρούν βέβαιο ότι η κατασκευή θα είναι αρθρωτή, ώστε μελλοντικά να μπορέσει να ενταχθεί εκεί και ο Δήμος Ραφήνας-Πικερμίου.

«Το Πλατύ Χωράφι είναι η μοναδική έτοιμη προς υλοποίηση πρόταση. Δεν υπάρχει άλλη ώριμη πρόταση, υπάρχουν μόνο εκθέσεις ιδεών.»

ΚΩΣΤΑΣ ΤΡΙΑΝΤΗΣ, ειδικός γραμματέας Υδάτων του ΥΠΕΚΑ

© ΚΑΝΑΡΗΣ ΤΣΙΓΚΑΝΟΣ